

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 257/2020
21.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији су пуномоћници Мирослав Данојлић, Филип Филиповић и Александар Петровић, адвокати из ..., против тужене Основне школе „Жика Поповић“ из Владимираца, чији је пуномоћник Јован Недељковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 491/19 од 18.02.2019. године, у седници већа одржаној 21.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 491/19 од 18.02.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу, Судска јединица у Коцељеви П1 115/18 од 19.10.2018. године, ставом првим изреке, одбачена је тужба у делу којим је тражено да се поништи, као незаконито, решење директора тужене о отказу уговора о раду донето ...2017. године, којим је тужилци отказан уговор о раду, закључен 30.08.2016. године. Ставом другим изреке, одбијени су као неосновани тужбени захтеви којим је тражено да се обавезе тужена да тужилци на име накнаде штете због изгубљене зараде, за период од 28.07.2017. године закључно са 31.08.2017. године, исплати износе утврђене у изреци пресуде, те да јој накнади штету због некоришћеног годишњег одмора за 2017. годину у износу одређеном у изреци, са припадајућом законском затезном каматом. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужилци, на име изгубљене зараде за период од 28.07.2017. године до 31.08.2017. године уплати доприносе за обавезно социјално осигурање, као и осигурање за случај незапослености надлежном Фонду и Националној служби за запошљавање, а истим ставом, Основни суд у Шапцу, Судска јединица у Коцељеви, огласио се апсолутно ненадлежним за одлучивање о захтеву тужиле да се обавезе тужена, да у корист тужиле на износ изгубљене зараде за наведени период уплати порез на зараду Пореској управи, Филијала Шабац, па се у наведеном делу укидају спроведене радње у поступку и тужба одбацује. Ставом четвртим

изреке, утврђено је да је тужба тужиље повучена у делу који се односи на захтев тужиље за враћање на рад код тужене и распоређивање на радно место које одговара њеној стручној спреми и радној способности. Ставом петим изреке, обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове парничног поступка. Ставом шестим изреке, одбијени су захтеви пуномоћника тужиље за накнаду трошкова парничног поступка, као и захтев пуномоћника тужене за накнаду трошкова парничног поступка од досуђеног до траженог износа накнаде ових трошкова.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 491/19 од 18.02.2019. године, укинута је првостепена пресуда у делу којим је одбијен тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиљи накнади штету за некоришћен годишњи одмор, као и у делу одлуке о трошковима парничног поступка, док је у преосталом делу којим је тужба одбачена и тужбени захтев одбијен, првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне другостепене пресуде, тужиља је изјавила благовремену и дозвољену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према стању у списима, на коме је заснована пресуда другостепеног суда у побијаном делу, тужиља је тужбом у овој парници поставила захтев да се поништи као незаконито решење директора основне школе о отказу уговора о раду бр. ... од ...2017. године, којом је тужиљи престао радни однос код тужене. Незадовољна одлуком директора, тужиља је у року од 8 дана је поднела приговор Школском одбору тужене, дана 28.07.2017. године, а затим и тужбу у овом радном спору 23.08.2017. године. Школски одбор тужене је одлуку бр. 945/1 о одбијању приговора донео 17.08.2017. године, али је иста уручена пуномоћнику тужиље по покретању радног спора дана 25.10.2017. године (уз одговор на тужбу). По пријему одговора другостепеног решења Школског одбора тужене о одбијању приговора, које садржи поуку о правном леку, пуномоћник тужиље из реда адвоката није проширио тужбу захтевом за поништај наведеног другостепеног решења, наводећи да је то решење неблаговремено донето.

Првостепени суд је на основу члана 294. став 1. тачка 7. ЗПП, одбацио као непотпуну тужбу, коју је у име тужиље поднео адвокат, из разлога што тужба не садржи одређен захтев у погледу главне ствари. У образложењу те одлуке је у вези са садржином и роковима за судску заштиту запослених у установи образовања и васпитања цитирао одредбу члана 145. Закона о основама система образовања и васпитања важећег у време настанка овог радног спора. Према тим одредбама против решења о остваривању права, обавеза и одговорности запослени имају право на приговор органу управљања, у року од 8 дана од дана достављања решења. Ако орган управљања не одлучи о приговору или ако запослени није задовољан другостепеном одлуком, запослени се може обратити надлежном суду у року од 15 дана од дана истека рока за доношење одлуке, односно од дана достављања одлуке. Другостепени суд је побијаним решењем прихватио правно

схватање и одлучивање првостепеног суда. У оцени навода жалбе истакао је да тужиља, која је незадовољна оспореном одлуком директора о отказу уговора о раду и одлуком Школског одбора о одбијању њеног приговора, у року од 15 дана од пријема те одлуке, није обухватила другостепену одлуку донету по приговору.

Неосновано се ревизијом тужиље указује на погрешну примену цитираних одредаба процесног и материјалног права. Одредбом члана 144. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ бр. 72/2009, 52/11, 55/13, 35/15-аутентично тумачење и 68/2015), прописано је да радни однос запосленог у установи престаје у складу са законом, на основу решења директора. Та одлука је првостепена одлука, подложна провери и преиспитивању њене законитости у двостепеном поступку интерног одлучивања. Запослени незадовољан одлуком о остваривању права, обавеза и одговорности, има право на приговор органу оправљана (школском одбору), у року од 8 дана од достављања одлуке (члан 145. став 1.). Према одредби става 7. истог члана, ако орган управљања у утврђеном року не одлучи о приговору или ако је запослени незадовољан другостепеном одлуком, може се обратити надлежном суду у року од 15 дана.

Тужиља је благовремено поднела приговор против одлуке директора тужене, којом одлуком јој је отказан уговор о раду. Међутим, тек одлуком Школског одбора тужене о одбијању приговора, која одлука је тужиљи достављена уз одговор на тужбу, првостепена одлука директора о престанку радног односа тужиљи постала је коначна и подобна за судску заштиту. По пријему другостепене одлуке, тужиља није преиначила тужбу проширењем тужбеног захтева, већ је у њој задржала захтев само за поништај првостепене одлуке директора тужене којом јој је престао радни однос, која није коначна одлука тужене.

Како правно дејство коначне одлуке о престанку радног односа у установама образовања и васпитања, у прописаном двостепеном поступку, имају јединствено и првостепена и другостепена одлука, обе морају бити обухваћене тужбом као предмет постављеног тужбеног захтева. Уколико је другостепена одлука донета и уручена запосленом по покретању радног спора, за уредност и потпуност тужбе за судску заштиту у спору није довољно да се само делом тужбе и њеним чињеничним наводима констатује тзв. ћутање администрације, већ је и тада нужно да се обе одлуке обухвате као саставни део јединственог тужбеног захтева, по проширеној (преиначеној тужби). Тужена је приговор тужиље на првостепено решење примила 02.08.2017. године, а другостепена одлука је донета 17.08.2017. године и уручена је адвокату, као пуномоћнику тужиље, који је имао могућност да оспорава њену законитост у овој парници проширењем тужбе, што овде није случај.

Имајући у виду да је тужиља тужбом определила тужбени захтев да се поништи одлука директора којом јој је престао радни однос и да по пријему другостепене одлуке није проширила тужбу, иако само обе одлуке заједно имају карактер и правно дејство коначне одлуке, правилна је оцена нижестепених судова да тужба тужиље није потпуна у погледу обавезне садржине постављеног захтева за судску заштиту. Тужбу је сачинио адвокат као пуномоћник тужиље, а одлука школског одбора садржи поуку о правном леку, па у поступку судске заштите нису повређена права тужиље.

Из наведених разлога, нижестепени судови су правилно применили одредбе члана 98. став 3, 101. став 5, 192. став 1. и 294. став 1. тачка. 7. ЗПП, у вези члана 145. ст. 1, 2 и 7. Закона о основама система и образовања и васпитања, када су тужбу одбацили. Истовремено, правилна је оцена нижестепених судова да тужени није дужан да тужиљи исплати накнаду штете у висини изгубљене зараде, применом члана 191. став 2. Закона о раду, јер ова обавеза послодавца постоји када суд донесе правноснажну одлуку којом је утврђено да је запосленом незаконито престао радни однос, што није случај у конкретној правној ствари.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци овог решења.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић